

Sammanfattning av Sidas bedömning av utvecklingen mot strategimålen och insatsportföljens genomförande

Stödområde 1: Demokrati och MR

Strategimål 1.1: Demokratisk samhällsstyrning

Strategimål 1.2: Våld mot kvinnor

Strategimål 1.3: Kapacitetsutveckling för Civila Samhället

Stödområde 2: Privatsektorutveckling

Strategimål 2.1: Kvinnors deltagande

Strategimål 2.2: Social dialog

Stödområde 3: Miljö och klimat

Strategimål 3.1: Stärkt motståndskraft

Strategimål 3.2: Ökad institutionell kapacitet

Stödområde 4: Grundläggande hälsa

Strategimål 4.1: Barnadödlighet under 5 år

Strategimål 4.2: Mödrahälsa

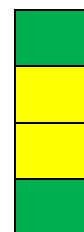
Strategimål 4.3: SRHR

Strategimål 4.4: Vatten, sanitet, hygien

Mål¹

Portfölj²

¹ Bedömning av utvecklingen mot **strategimålen**: Grön: Önskvärd riktning; Gul: Delvis önskvärd riktning; Röd: Ej önskvärd riktning.

² Bedömning av **insatsportföljens genomförande**: Grön: Enligt plan; Gul: Delvis enligt plan; Röd: Ej enligt plan.

1 Översikt över strategisammanhanget

Strategibelopp: 1600 MSEK

Utbetalat belopp 2017: 157 MSEK

Antal insatser 2017: 41

1.1 Förändringar i kontexten

Bangladesh har under året drabbats av ovanligt många humanitära kriser. Omfattande översvämningar ägde rum i norr, enligt uppgift de värsta sedan 2008, och cykloner i syd. Därtill inträffade flyktingkrisen i Cox's Bazar då ca 680 000 Rohingyas flytt förtryck och övergrepp i Myanmar. Ett omfattande humanitärt stöd har utgått från Sidas huvudkontor i Stockholm varav merparten till förmån för flyktingarna. Arbetet med flyktingarna har inneburit ett stort engagemang från ambassaden sedan slutet av augusti 2017. Detta har lett till vissa tidsmässiga omprioriteringar för delar av personalen. I samband med beredningar kunde delar av ambassadens stöd förstärkas till distrikten i Cox's Bazar. Exempel på detta är barnmorskestödet via UNFPA som intensifierades då efterfrågan på tjänster inom sexuell och reproduktiv hälsa drastiskt ökade. Situationen har inneburit att fortsatt arbete med resiliens och innovativa lösningar inom olika efterfrågade områden i enlighet med nuvarande resultatstrategi är avgörande. Dessutom behövs ytterligare kopplingar mellan humanitära insatser- och långsiktigt utvecklingssamarbete.

Utrymmet för mänskliga rättigheter minskar vilket påverkar utvecklingssamarbetet. Motsägelser i vissa politiska trender när det gäller mänskliga rättigheter och demokratisk samhällsstyrning, inklusive transparens och arbete mot korruption, påverkar genomförandet av strategin. Exempelvis tillåter en ny lag äktenskap för flickor under 18 år och pojkar under 21 år under särskilda omständigheter, samtidigt som regeringen satsar på kampanjer mot barnäktenskap med hänvisning till mål 5.3 i Agenda 2030. Likaså signalerar regeringen å ena sidan en höjd ambitionsnivå vad gäller anti-korruption, med bland annat skarpa uttalanden från premiärministern och genom att uppmärksamma FN:s anti-korruptionsdag. Å andra sidan finns det ett utkast på en ny lag, Digital Security Act, som ytterligare hotar yttrandefriheten genom att kriminalisera flertalet handlingar kopplade till spridning av text och foton i digitala kanaler.

Säkerhetssituationen sedan 2016 har förbättrats något, vilket underlättar vid bland annat uppföljning. Händelserna föregående år påverkade dock personalrotationen även en bit in på 2017, vilket ledde till förseningar i planering och beredning av nya insatser. Flera beredningar gjordes därför istället under senare delen av 2017, då personalstyrkan åter var fulltalig.

1.2 Sveriges roll i strategisammanhanget

Tabell 1. Givarkontext

Biståndets (totala) andel av statsbudgeten utgör: 1,4 %	Sveriges andel av totala biståndet utgör 1,6 %.
Givargemensam samarbetsstrategi 2010 - 2015 undertecknat av 18 givare.	Gemensamma EU-strategin gäller 2014- 2020 Status på EU-gemensamprogrammering: Pågående
De fem största givarna (organisationer och/eller länder) är: World Bank, Asian Development Bank, JICA (Japan), USAID (US), DFID (UK)	Sverige är den 9:e störste givaren. Av EU MS är Sverige den 3:e störste givaren.

Utvecklingssamarbetet utgör ca 1,4 procent av statsbudgeten. Med en ekonomisk tillväxt på runt 6-7 procent har utvecklingssamarbetet minskat i relation till landets BNP och Bangladesh är inte längre biståndsberoende. De fem största givarna är Världsbanken, Asiatiska utvecklingsbanken, japanska JICA, amerikanska USAID och brittiska DFID. FN-systemet är representerat genom flera organ och även icke-traditionella givare finns på plats, såsom Indien, Kina och vissa Gulf-stater. Det svenska utvecklingssamarbetet utgör ca 1,6 procent av det totala biståndet.

Koordinering och harmonisering inom givargruppen och med Bangladeshs regering sker inom Local Consultative Group (LCG). Economic Relation Division (ERD) under finansministeriet är ansvariga för biståndseffektivitet och samordning. Insatser med regeringen som samarbetspart måste passera en omfattande process för godkännande av ERD. Ambassaden hade i december en årsgenomgång med ERD för att följa upp samarbetsavtalet kopplat till innevarande strategiperiod, vilket var den första årsgenomgången under denna period. Ambassaden samverkar även regelbundet med EU-kretsen om utvecklingsfrågor och humanitärt stöd och har under 2017 varit aktiv och pådrivande i att förbättra biståndseffektiviteten.

Ambassaden har under året haft en intensiv dialog med ERD, FN och givarkretsen om att förbättra biståndssamordningen. Den humanitära situationen i Cox's Bazar har lett till ökad kontakt med andra givare och myndigheter för att finna mer långsiktiga lösningar för flyktingar och lokalbefolkning i området.

Sveriges mervärde och bidrag till landets utveckling sker på såväl politisk nivå som genom konkreta aktiviteter, där Sverige framför allt lyfter vikten av ökad jämställdhet och kvinnors makt att förändra.

1.3 Synergier med andra svenska strategier

Under 2017 har Resultatstrategin för Bangladesh bidragit till synergier med flera andra strategier. Exempel är synergier med Strategin för forskningssamarbete, som sedan tidigare finns genom samarbetet kring hälsoforskningsinstitutet icddr, b. Synergier finns även med Strategin för kapacitetsutveckling, genom myndighetssamarbete och genom bangladeshiskt deltagande i International Training Programs (ITP). Årets humanitära kriser har stärkt kopplingen till strategin för Humanitära insatser. Utöver detta finns även synergier med den regionala strategin för för Asien och Oceanien samt strategin för Stöd genom svenska organisationer i det civila samhället. Slutligen har ambassaden gett inspel till den nya strategin för Sveriges utvecklingssamarbete avseende arbetet med de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer 2018–2022, en strategi som har stor betydelse för arbetet i Bangladesh.

1.4 Fördelning mellan stödområden

Stödområde 4 Förbättrad grundläggande hälsa utgjorde den största delen av avtalade och utbetalade medel under 2017. En förklaring till detta är valet av sektorprogramstöd som samarbetsform inom stödområdet. Det bör dock betonas att tilldelningen till sektorn har reducerats till nästan hälften sedan 2014 i och med att två nya sektorer introducerades i *Resultatstrategin för utvecklingssamarbete med Bangladesh 2014-2020*.

Det andra största området var Stödområde 3 Miljö och klimat. Under 2017 gjordes dock en större återbetalning från Världsbanken för Bangladesh Climate Change Resilience Fund (BCCRF). Återbetalningen berodde på att Bangladeshs regering avböjt fortsatt arbete med BCCRF på grund av att prioriteringar och kravnivåer från Världsbanken och givarna ej var i linje med vad regeringen kunde acceptera. Resultatet blev att ej utnyttjade medel återbetalades till givarna. Återbetalningen resulterade i en minuspost men i själva verket betalades 39 MSEK ut för resultatområdet Miljö och klimat under 2017.

För de övriga två stödområdena är portföljerna ungefär lika stora.

2 Resultatredovisning

2.1 Stödområde 1: Stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck

Den övergripande situationen när det gäller demokratisk samhällsstyrning och transparens fortsatte att försämrats i Bangladesh under 2017. Olika källor, muntliga så väl som skriftliga, vittnar om ett minskat utrymme för demokrati och yttrandefrihet. Hot och våld mot politiskt oppositionella och människor som arbetar med mänskliga rättigheter har ökat. Människor har blivit arresterade eller försvunnit utan juridisk grund eller annan förklaring. Bangladeshs regering skärper också det juridiska ramverket. Exempelvis ersätter en ny lag, Digital Security Act, delar av avsnitt 57 i ICT lagen. Den nya lagen kriminaliserar flera handlingar kopplade till spridning av text och foton i digitala kanaler. Enligt lagen kan man få minst tre års fängelse om man genom websidor eller i annan elektronisk form förolämpar en individ, organisation eller religion. Arbetet för aktörer inom media och det civila samhället som arbetar med mänskliga rättigheter försvåras även ytterligare av Foreign Donations Act, vilket beskrevs i förra strategirapporten.

Genom Ambassaden i Dhaka har det svenska utvecklingssamarbetet åtta pågående projekt inom sektorn Demokrati och mänskliga rättigheter. Utvecklingssektionen behöver dock undersöka fler möjliga sätt att integrera MR- och jämställdhetsperspektivet i alla resultatstrategins områden.

2.1.1 Mål 1.1: Stärkt kapacitet att utöva demokratisk samhällsstyrning, med fokus på transparens och korruption

Utveckling mot strategimålet

Då den demokratiska utvecklingen i dagsläget inte går framåt är det i Bangladesh svårt att utöva god demokratisk samhällsstyrning, öka transparensen och effektivt arbeta mot korruptionen. Samtidigt finns exempel på initiativ från landets regering för att öka tillgången till information. Flera ministerier stärker sina websidor och nationella ICT-planer uppdateras för förbättrad kommunikation mellan

medborgare och myndigheter. Sidas bedömning är att utvecklingen mot strategimålet delvis går i önskvärd riktning-

Portföljnivå

Sida bedömer att insatsportföljens genomförande delvis går enligt plan. Anledningen är att en insats ännu inte påbörjats och att den dessutom är förenad med många risker. Portföljens insatser, två pågående och en planerad, utgörs av följande: stöd genom UNDP till ”National Human Rights Programme”, stöd till Transparency International Bangladesh (TIB), samt ett planerat bilateralt samarbete mellan Bangladesh statistikbyrå (BBS) och Statistiska centralbyrån (SCB).

Insatsnivå

Stödet till MR-programmet, genom UNDP, har pågått sedan 2016 och ökar kapaciteten kring och kunskapen om mänskliga rättigheter hos rättsvårdande instanser och polis. Under 2017 genomfördes aktiviteter för att effektivisera samarbetet mellan berörda instanser: National Human Rights Commission, Bangladeshs polis och UNDP. Dessa har även nu gemensamma utbildningsprogram inom mänskliga rättigheter.

Under rapporteringsperioden bidrog Transparency International Bangladesh (TIB) till förslag på policyer till myndigheter. En del av förslagen har antagits av berörda myndigheter. Exempelvis genomförde Ministeriet för katastrofberedskap TIB:s rekommendationer för att säkerställa att information når ut i samhället vid katastrofer, bland annat genom att initiera närradio och mobiltelefoner som komplement till redan existerande varningssystem. Ett annat exempel är utformningen av en teknisk kommitté för att anpassa lagen till de riktlinjer och standarder som International Labour Organisation (ILO) tagit fram för säkrare arbetsplaster för arbetstagare som arbetar med varor/produktion för export.

Sveriges stöd till en förstudie genomförd av Statistiska centralbyrån (SCB) tillsammans med Bangladeshs statistikbyrå (BBS), bereder vägen för det nämnda fortsatta bilaterala samarbetet mellan myndigheterna. Studien visade att det finns ett stort behov hos Bangladesh att förbättra sin officiella statistik, så att den kan användas av olika intressenter för att bidra till en hållbar demokratisk utveckling. Studien visade även att samarbetet bör fokusera på förvaltning och metodologi tillsammans med förbättrade metoder för att samla in, strukturera, analysera och sprida statistik. Fokusområdena är jämställdhet, miljö och klimat och arbetsmarknad.

2.1.2 Mål 1.2 Stärkt kapacitet hos offentliga institutioner att motverka våld mot kvinnor

Utveckling mot strategimålet

Att motverka våld mot kvinnor och barnäktenskap är prioriterat inom givarsamfundet i Bangladesh och det finns även höga ambitioner från landets regering att bryta trenden. Trots detta visar många rapporter att siffrorna är oroväckande höga då det gäller antal fall och berättelser om våld mot kvinnor. Enligt en större studie gjord av Bangladeshs statistikbyrå har uppskattningsvis 80 procent av gifta kvinnor utsatts för någon form av våld från sina partners under sin livstid. Undersökningen visar också att de flesta av de kvinnor som upplevt våld utsatts för det upprepade gånger. Enligt en rapport från UN Women har mer än tre fjärdedelar av tillfrågade kvinnliga studenter utsatts för sexuella trakasserier på eller utanför campus.

Det finns sannolikt ett stort mörkertal inom detta område då en del av problematiken är acceptans av våld och det faktum att många kvinnor aldrig anmäler händelserna. WHO uppmärksammade för några år sedan att drygt åtta procent av tillfrågade kvinnor inte protesterar mot våldet, utan ser det som ett normalt tillstånd i livet. Bland de tillfrågade männen rättfärdigade runt 80 procent våld mot sina fruar.

Sida anser att arbetet mot våldet, trots flera nya initiativ och aktioner från regeringens sida, inte går tillräckligt fort och bedömer därför att utvecklingen mot strategimålet ej går i önskvärd riktning.

Portföljnivå

Trots den allvarliga situationen i landet kring våld mot kvinnor bedömer Sida att själva insatsportföljens genomförande går enligt plan, tack vare resultaten från de fyra organisationerna som ambassaden har gett stöd till under 2017. Insatserna är kopplade till Bangladeshs policyer och strategier för att motverka våld mot kvinnor och barn. En pågående kampanj för att bekämpa barnäktenskap, med stöd från UNICEF och Kanada, har också påverkat portföljen i positiv riktning. De fyra organisationerna som Sida stöttar genom ambassaden inom detta mål är: UN Women, UNDP, Manusher Jonno Foundation och Plan International.

Insatsnivå

Sverige stödjer UN Womens projekt "Building Capacity to Prevent Violence against Women". Under 2017 fortsatte projektet att arbeta med kapacitetsutveckling kring dessa frågor hos organisationer från civila samhället och hos universitet. Projektet arbetade också med implementeringen av ett domstolsdirektiv gällande sexuella trakasserier för att skapa trygga miljöer och campus för kvinnor.

Genom Plan International stödjer Sverige arbetet mot barnäktenskap i distriktet Kurigram i norra Bangladesh. Projektet bidrar till distriktets egna mål om noll äktenskap för flickor under 15 år och reduktion med en tredjedel av äktenskap för flickor under 18 år före år 2021, genom att inledningsvis arbeta väldigt nära de lokala myndigheterna. Konkret startade inte projektet förrän i augusti 2017, vilket innebär att någon dramatisk minskning av antalet barnäktenskap ännu inte kunnat observeras. Många aktiviteter fick dessutom ändras till följd av de kraftiga översvämningarna som drabbade distriktet under 2017. Trots detta har projektet redan visat positiva resultat. Genom den lokala organisationen Rangpur-Dinaipur Rehabilitation Services (RDRS) och tillsammans med olika aktörer i Kurigram har projektet bildat ungdoms- och skolgrupper och hållit stora möten med lokala myndigheter och lokala ledare, som exempelvis imamer. Skolgrupperna har i sin tur utformat handlingsplaner för en tryggare – främst för flickor – skolmiljö. I dagsläget har 1 521 unga (varav 603 flickor) i två underdistrikt ökat sin kunskap och medvetenhet om barns rättigheter, 26 möten med ungdomsklubbar har genomförts på kommunal nivå där barns rättigheter har diskuterats och handlingsplaner skrivits för en vänligare miljö för barn och ungdomar.

2.1.3 Mål 1.3 Stärkt kapacitet hos det civila samhället att verka för ökat ansvarsutkrävande och bidra till kunskap om demokrati, jämställdhet inklusive våld mot kvinnor, och mänskliga rättigheter

Utveckling mot strategimålet

Tack vare ett historiskt sett livskraftigt civilsamhälle och en relativt fri press i Bangladesh, finns det ett starkt driv hos olika organisationer vilket bidrar till en god dialog mellan Bangladesh och Sverige. Då den demokratiska utvecklingen tagit kliv bakåt i Bangladesh liksom globalt, påverkar detta möjligheterna för civila samhället att agera fullt ut. Kapaciteten hos organisationerna att arbeta med

olika verktyg och metoder för att integrera mänskliga rättigheter och jämställdhet i sina projekt är dessutom ofta svag. Just nu genomför därför ambassaden en studie för att kartlägga hur våra partners bättre kan arbeta med MR- och jämställdhetsperspektiven. Ett ökat utbyte av erfarenheter och arbetsmetoder mellan ambassaderna i regionen vore värdefullt eftersom utrymmet för yttrandefrihet ser likvärdigt ut i många länder. Tack vare energin och mångfalden i Bangladesh anser Sida ändå att utvecklingen mot strategimålet går i delvis rätt riktning.

Portföljnivå

Sida bedömer att insatserna går enligt plan. Den svåra kontexten och de politiska utmaningarna i landet gör dock att insatserna är utsatta för konstant press vilket komplicerar arbetet. De organisationer ur civila samhället som fått stöd från Sida under 2017 är Ain o Salish Kendra (ASK) och Fojo i samarbete med Management Research Development on Media Development (MRDI). Tack vare resultaten från dessa insatser bedömer ambassaden att insatsportföljens genomförande går enligt plan. Vissa hinder måste dock ambassaden fortsätta arbeta med, inte minst kring yttrandefrihet då den ovan nämnda Digital Security Act kan få allvarliga konsekvenser.

Insatsnivå

Ambassaden ingick 2017 ett nytt femårigt avtal med ASK med syfte att arbeta mot förbättrad MR-situation i landet. Inom programmet arbetar ASK med ökad tillgänglighet för kvinnor till rättsväsendet och ger stöd vid bland annat rättegångar och utredningar. ASK arbetar också med påverkansarbete, utbildning, publiceringar och lobbyarbete på internationell nivå. Under rapporteringsperioden har ASK assisterat 7 643 kvinnor med knappa resurser och stöttat i medling och rättstvister samt gett psykologiskt- och rättsligt stöd.

Under 2017 skrev ambassaden avtal med Medieinstitutet Fojo, som arbetar nära Management Research Development on Media Development (MRDI). Organisationerna samarbetar kring projektet ”Improving Qualitative Journalism in Bangladesh” och har ett nära samarbete med 23 olika mediabolag, främst tv-kanaler och dagstidningar. Målet är att bidra till yttrandefrihet genom förbättrade journalistiska metoder och ökad kunskap kring undersökande journalistik. Än så länge har projektet resulterat i en gemensam fond kallad IJ Partnership, från vilken journalister kan ansöka om stöd för att bedriva och producera artiklar och reportage grundade på fördjupade undersökningar. I dagsläget arbetar 12 team med sådan produktion. Vidare har projektet bidragit till att chefredaktörer på de största och mest oberoende mediabolagen utvecklat sektioner för granskande journalistik. Kurser i säkerhets- och policyfrågor plus jämställdhetsaspekter har också hållits.

2.2 Stödområde 2: Förbättrade möjligheter för fattiga människor att bidra till och dra nytta av ekonomisk tillväxt och erhålla god utbildning

Bangladesh är ett lägre medelinkomstland med visionen att bli ett medelinkomst land år 2021. Landets utveckling visar positiv förändring mot odds såsom återkommande naturkatastrofer och en betydande befolkningstäthet. Det senaste årtiondet har Bangladesh lyckats bibehålla en tillväxt på ca 6 procent per år och hade 2017 en per capita inkomst på USD 1 610. Fattigdomen har därtill reducerats med 1,2 procent per år. Även inkomster från arbetsintensiv tillverkningsindustri, jordbruk och remitteringar har bidragit till att reducera fattigdomen och förbättra indikatorerna för mänsklig utveckling. Bangladeshs regering försöker nu åstadkomma högre BNP-tillväxt med hjälp av större investeringar och tillväxt

inom tillverkningssektorn, där anställningar riktas mot att skapa arbetstillfällen och att bekämpa fattigdom. Även investeringar i grundläggande hälsovård, utbildning av god kvalitet, fortbildning och kompetensutveckling krävs. Att få ut fler kvinnor på arbetsmarknaden är ytterligare ett kritiskt område för ökad tillväxt. Här har visserligen en ökning skett, men landet ligger fortfarande långt under världsgenomsnittet vad gäller kvinnors deltagande på arbetsmarknaden. Landet behöver förbättra situationen genom att främja en bättre arbetsmiljö för kvinnor, liksom incitament och förändrad attityd till kvinnors deltagande på arbetsmarknaden. Detta bör ske i nära samarbete och partnerskap mellan Bangladeshs regering, utvecklingspartners och den privata sektorn.

2.2.1 Mål 2.1 Stärkta förutsättningar för kvinnor att delta på arbetsmarknaden

Utveckling mot strategimålet

Sida bedömer att utvecklingen mot strategimålet delvis går i önskvärd riktning. Detta gäller särskilt kvinnors möjlighet till att stärka sin kompetens och få arbete inom textilindustrin, men även inom andra områden. Textil- och klädfabriker fortsätter att anställa fler kvinnor och viktiga reformer och initiativ har tagits för att öka kvinnors anställningsbarhet. Den senaste kvartalsvis arbetsmarknadsundersökningen, för perioden 2015–2016, visar att kvinnors deltagande på arbetsmarknaden ökat och nu ligger på 35,6 procent. Patriarkala strukturer och vissa sociala normer, inklusive barnäktenskap och våld mot kvinnor, anses dock fortfarande vara kritiska faktorer som hindrar kvinnor från att fullt ut delta på arbetsmarknaden.

Portföljnivå

För att verka för hållbar och inkluderande ekonomisk tillväxt genom att stärka marknadssystem och utveckling inom privatsektorn, med kvinnor i fokus, har ambassaden under perioden haft fyra insatser med syfte att öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden. Sida bedömer att insatserna har fungerat väl och därmed att insatsportföljen som helhet går enligt plan. En omstrukturering av portföljen pågår dock då några insatser fasas ut under 2017 och 2018, medan två nya tillkommer. De nya insatserna ska inriktas på att öka kompetensen hos kvinnor och göra dem mer attraktiva på arbetsmarknaden. Insatserna ska beredas i nära samarbete med Sidas huvudkontor, relevanta FN-organ och internationella aktörer, samt Bangladeshs regering.

Insatsnivå

Inom ILOs projekt ”Implemented Center of Excellence” har klädfabriker introducerat en utbildning för kvinnor som ska stärka deras roller i fabrikena; Enterprise Based Training (EBT). I samarbete med Center of Excellence for Bangladesh Apparel Industry (CEBAI), har 4 841 kvinnor gått denna utbildning, av vilka 3 693 erhållit jobb.

Under 2017 utbildades kvinnor även inom ett hälso- och säkerhetscenter (EHS+ Center). Centret är etablerat av Environment, Health and Safety Academy (EHSA) med stöd av Institute for Sustainable Communities (ISC, en internationell NGO). Sammanlagt gick 2 372 kvinnor som var anställda i klädindustrin denna utbildning och fick därmed ökad kunskap inom miljö, hälsa och säkerhet samt energi- och kolhantering.

Ytterligare en insats har handlat om kvinnors deltagande inom mejerisektorn. ”The Dairy Hub” och ”Dairy Academy” som implementeras av UNIDO. I partnerskap med två privata företag, PRAN och Tetra Pak, har projektet visat på lönsamhet för kommersiell mejeriproduktion för 3 300 kvinnliga lantbrukare, som alla har börjat använda moderna jordbruksmetoder. Aktiviteterna har resulterat i ökad kvalificerad arbetskraft inom mejerisektorn i Bangladesh, bland annat genom 33 kurspaket av olika

längd. Totalt 1 023 studenter har examinerats från dessa kurser, varav 95 kvinnliga studenter. Utav de examinerade har 511 studenter, varav 30 kvinnor, nu kommit in på arbetsmarknaden, genom olika privata företag i mejerisektorn eller i NGOs och utvecklingsprojekt.

Slutligen, programmet ”Women's Economic Empowerment through Strengthening Market Systems” (WEE SMS), är en ny insats som genomförs av iDE och The Asia Foundation. Den har baserats på omfattande arbete och konsultationer för att kartlägga vilka värdekedjor programmet ska fokusera på. Projektet har identifierat samarbetsparter och etablerat två regionala kontor i distrikten Rangpur och Khulna. På dessa platser ska insatsen röja hinder för kvinnors företagande och öka tillgången på produktiv sysselsättning för dem.

2.2.2 Mål 2.2 Förbättrad dialog mellan arbetsmarknadens parter

Utveckling mot strategimålet

För att kunna bidra till detta mål, försöker Sverige samarbeta kring hållbar utveckling med olika intressenter inom textilindustrin, såsom Bangladeshs regering, kläd- och textilföretag, fabriker, fackföreningar och ILO. Sidas bidrag genom ambassaden reflekterar det politiska engagemanget från såväl Bangladesh som Sverige tack vare överenskommelsen inom Global Deal. Detta sker genom projektet ”Promoting Social Dialogue and Harmonious Industrial Relations in Banglades Ready Made Garment Industry” (SDIR).

Bedömningen av utvecklingen mot strategimålet går delvis i önskvärd riktning då Sida endast har en insats i portföljen, vilket gör arbetet sårbart.

Portföljnivå

Trots endast en insats under denna portfölj bedömer Sida dock att detta projekt går enligt plan och därför kan hela portföljen bedömas gå enligt plan.

Ambassaden arbetar med olika idéer för att bredda portföljen och initiera fler insatser som handlar om social dialog. En tanke är också att länka det ovan nämnda pågående projektet SDIR till andra projekt och initiativ inom området. Detta kan göras, och har gjorts tidigare, med andra partners och givare.

Insatsnivå

Under 2017 har några av resultaten från projektet SDIR varit att ett trepartsråd; ”Consultative Council” (TCC) har formaliserats på regeringsnivå (under Arbetsmarknadsministeriet) vilket har resulterat i tre möten för att lösa konflikter mellan arbetstagare och fabriksägare. En pool med runt 18 medlare har bildats som stödfunktion till TCC och en plattform med 30 Master Trainees påbörjats varav 62 procent är kvinnor. Utbildningar och kurser har hållits inom förhandlingsteknik, konflikthantering, föreningsfrihet och rätten till kollektivavtal. Inom projektet har också 25 kvinnor, inom ramen för aktiviteter kring ledningsfrågor, deltagit i en internationell utbildning för att bli ledare inom fackföreningar. Dessa kvinnor utgör också kärngruppen i en kvinnokommitté i det resurscenter för arbetstagare som ska öppnas under mars 2018. Slutligen har idéer och planer för ett Multistakeholder-forum tagits fram för att öka involveringen från företag i Global Deal. Ett utkast på ToR ligger för närvarande hos Arbetsmarknadsministeriet för beslut.

Sida bedömer att insatsen löper på enligt plan men att det finns fler hinder kring vissa aktiviteter. En uppenbar utmaning är hur man ska kunna involvera uppköparna, exempelvis de svenska klädföretagen, i större utställning. Det finns plattformar, från vilka ILO arbetar, där klädes- och andra varumärkesföretag möter andra sktörer för att diskutera hållbar produktion och utveckling. Ambassaden poängterar dock att det är nödvändigt att ett mer formaliserat samarbete etableras med företag inom själva projektet. Detta är också i linje med policyn för Global Deal.

2.3 Stödområde 3: Förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer

Inom området miljö, klimatförändringar och naturkatastrofer, bedöms Bangladesh vara på väg i delvis önskvärd riktning. Vissa identifierade luckor finns vad gäller förmåga att implementera existerande policyer och lagstiftning liksom att koordinera beslutsfattande och planering hos regeringen. Ett aktuellt ämne som diskuteras flitigt inom både det civila samhället och i akademiska kretsar är beslutet av Bangladeshs regering att bygga nya kol- och kärnkraftverk i ekologiskt känsliga miljöer. Portföljen är i nuläget i linje med Sidas interna verksamhetsplan och prioriteringar, och överlag även i linje med Bangladeshs prioriteringar.

2.3.1 Mål 3.1 Stärkt motståndskraft och förbättrad anpassningsförmåga mot klimatförändringar, miljöpåverkan och naturkatastrofer i utsatta områden, inklusive stärkta katastrofhanteringssystem

Utveckling mot strategimålet

Bangladesh är rankat som världens sjätte mest sårbara land vad gäller utsatthet för naturkatastrofer till följd av klimatförändringar. Med utgångspunkt från detta har landet lyckats utveckla en bred mängd vetenskaplig expertis i kombination med kapacitet och vilja från regering och myndigheter att agera på klimat- och miljörelaterade problem. Miljöministeriet har varit drivande i diskussionen, planeringen och framtagandet av policies, och ett stort antal policies har utvecklats inom både miljöministeriet och andra ministerier. Den återstående utmaningen är nu att implementera dessa policyer på ett mer effektivt sätt. Svårigheterna i detta avseende beror huvudsakligen på svaga institutioner, låg kompetens, brist på transparens och ansvarsutkrävande och det faktum att ministerier och myndigheter tenderar att arbeta isolerat med lite eller ingen koordinering mellan varandra. Det finns också luckor i arbetet med att integrera finansieringsmekanismer för klimatförändringar med nationell planering och budgetering, då budgetposter för investeringar i klimatrelaterad verksamhet saknas. Vidare anses förmåga inom M&E vara svag, med ingen eller bristande tillgång på data och indikatorer, vilket gör det svårt att bedöma miljö- och klimatförändringsmässiga framsteg på ett korrekt sätt. Framsteg inom katastrofhantering i Bangladesh har däremot generellt varit framgångsrikt de senaste åren med en betydande minskning av antalet skador och förlorade människoliv som ett resultat av effektiva tidiga varningssystem, konstruktion av och tillgänglighet till orkanskydd, samt tillhandahållande av tillräckliga bistånds- och stödåtgärder³.

³ Ibid, p. 19

Bedömningen av Bangladeshs utveckling mot strategimålet är att landet delvis går i önskvärd riktning vad gäller både internationella och nationella åtaganden, liksom förmåga och vilja att angripa frågor relaterade till miljö och klimatförändringar. För att kunna utveckla de anstängningar som redan gjorts behövs dock åtgärder som kapacitetsutveckling, förbättrad koordinering mellan olika intressenter, förbättrad vetenskaplig approach till uppföljning och utvärdering, liksom förmåga att länka samman åtgärder mot klimatförändringars konsekvenser med den nationella budgetplaneringen.

Portföljnivå

Sida bedömer att insatsportföljens genomförande går enligt plan. Sidas stöd är avsett att bidra till strategimålet genom implementering av en varierad portfölj med olika typer av avtalspartners och stödmottagare. Genom att ge finansiellt stöd till projekt implementerade av det civila samhället, Asiatiska Utvecklingsbanken (ADB), FN-organ, samt ministerier och myndigheter, bedömer Ambassaden att framsteg kan nås på nationell- och lokalnivå liksom på individnivå. Kapacitetsutveckling och fokus på koordination mellan statliga organ är viktiga målsättningar i insatserna, liksom att bygga infrastruktur som är motståndskraftig (resilient) mot klimatförändringar och erbjuda juridiskt stöd till individer som kämpar mot miljörelaterade oförätter. Portföljen har för närvarande fyra insatser.

Insatsnivå

Bangladesh har genomgått en snabb urbanisering de senaste årtiondena. ”The City Region Development Project” (CRDP), siktar på att öka tillväxtpotentialen och förbättra miljömässig hållbarhet i stadsregioner genom effektiv regional stadsplanering. Projektet stöttar utvecklingen av strategisk urban infrastruktur genom att fokusera på urban miljö och lokal ekonomisk utveckling. Projektet stödjer också regeringen i att förbättra regional planering och stadsplanering, liksom att förstärka kommunal förvaltning och kapacitet för effektiv och hållbar urban utveckling. Genom ambassaden ger Sida stöd till CRDP med dels en gåvodel och dels ett lån till ADB och Ministry of Local Government. Projektet kommer att avslutas under 2018.

Bangladesh Environmental Lawyers Association (BELA) är en icke-statlig organisation (NGO) bestående av jurister, som arbetar med tekniker och strategier för att ge rättsligt skydd till personer utsatta för negativ miljöpåverkan. Med hjälp av Sidas finansiella stöd driver BELA ett antal miljöfallrelaterade rättsfall i domstolar. Några av de tillkomna fallen under 2017 rörde olaglig utvinning av sand från floder vilket lett till jorderosion för intillboende lantbrukare, olaglig etablering och drift av tegelbruk på bördig åkermark i bergs- och skogsområden, igenfyllnad av vattendrag, bristande drifrutiner vid en metallfabrik som orsakat hälsovådligt buller, och rekonstruktion av 50 kanaler i Dhaka för att undvika översvämning.

2.3.2 Mål 3.2 Ökad institutionell kapacitet hos myndigheter och andra aktörer att bättre förvalta vattenresurser i särskilt eftersatta och utsatta områden.

Utveckling mot strategimålet

Sidas bedömning av utvecklingen mot strategimålet att det går i delvis önskvärd riktning. God förvaltning av vattenresurser har blivit ett kritiskt behov i Bangladesh på grund av ökad efterfrågan på vatten och stegrad konflikt kring dess olika användningsområden. Allt eftersom befolkningen ökar och använder vatten på olika sätt, blir den växande bristen på vatten ett allt allvarigare problem. Trots att Bangladesh floder tar emot avrinning från ett upptagningsområde på 1,72 miljoner kvadratkilometer, ungefär 12 gånger landets yta, ställs landet inför vattenbrist under den torra säsongen till följd av att vattnet drar sig tillbaka uppströms, samtidigt som stora vattenflöden under regnsäsongen orsakar

monsunregn varje år. Dessutom befinner sig 15 procent av Bangladesh landarea endast en meter över havsnivån vilket medför ökad risk för översvämningar vid höjda havsvattennivåer.

Havsvatteninträngning och högt tidvatten kombinerat med stormfloder orsakar sedan tidigare stress för vattnet längst kustområdena. Därtill har arsenikföroreningar i grundvattnet reducerat tillgången till säkert dricksvatten. Trots existerande policyer, planer och rättsligt stöd, ökar komplexiteten både i tekniska, sociala och institutionella termer, vad gäller hanteringen av vattenresurser. Förbättringar krävs både vad gäller förvaltning av flodsystemen, där långsiktig planering och tillräckliga offentliga investeringar saknas. Regeringens Water Act från 2013, är den senaste och viktigaste policyn på vattenområdet i Bangladesh. De stora insatserna under 2017 inom vattensektorn är regeringens formulering av Bangladesh Delta Plan 2100 och Bangladesh Water Rules, 2017 (än så länge som utkast).

Portföljnivå

Sidas bedömning är att insatsportföljens genomförande går enligt plan. Sidas stöd är tänkt att bidra till komponenten ”Drinking Water Safety” i Bangladeshs regerings senaste version av policydokumentet The Water Act, 2013. Ett annat prioriterat syfte är att integrera SASMIT konceptet i Department of Public Health Engineerings (DPHE) protokoll för att mildra påverkan av arsenik. Ambassaden har också fortsatt sin dialog med strategiska myndigheter och departement vad gäller hantering av vattenresurser på både mikro- och makronivå. Portföljen har för närvarande endast en insats, ”Systems strengthening and scaling up Drinking Water Safety in Bangladesh”, med UNICEF som avtalspart.

Insatsnivå

Stödet till ”Systems strengthening and scaling up Drinking Water Safety in Bangladesh”, avtalat med UNICEF 2017, syftar till att stärka system som främjar harmonisering för uppskalning av tillgång till säkert dricksvatten i Bangladesh. Detta genom att rikta strategiska insatser mot kapacitetsbyggnad, harmonisering av system och procedurer som kan användas av olika intressenter och säkerställande av evidensbaserade system. Genom detta projekt har Bangladesh regering etablerat Policy Support Branch (PSB) under Ministry of Local Government, som är ansvariga för alla former av policyer och strategier.

2.4 Stödområde 4: Förbättrad grundläggande hälsa, med särskilt fokus på barn, kvinnor och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

Rätten till hälsa är lagstadgad i Bangladesh men lagstiftningen möter utmaningar när den offentliga budgetallokeringen till hälsosektorn kvarstår på 3,7 procent av BNP, en av de lägsta i Sydasien. Hushållen står för den stora finansieringen av hälsojänster och medicin, vilket drabbar kvinnor, män och barn som lever i fattigdom samt i avlägsna områden med bristfällig infrastruktur.

Situationen beträffande de höga nivåerna av spädbarnsdödlighet och akut undernäring bland barn under fem år har inte förbättrats de senaste åren. Oförändrade siffror i mödradödligheten sedan 2010 visar också en oroande trend. De geografiska skillnaderna kvarstår och tillgången till barn- och mödrahälsovård är sämre på landsbygden än i städerna. Fattigdomen fortsätter att vara en faktor som hindrar kvinnor att själva bestämma och fatta beslut om sin egen hälsa.

Kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter påverkas av bristande jämställdhet mellan kvinnor och män samt de höga nivåerna av könsbaserat våld i Bangladesh, inklusive barnäktenskap.

En kartläggning av våld mot kvinnor från 2015⁴ visar att cirka 14 procent av mödradödligheten är en direkt orsak av könsbaserat våld. Samtidigt har förlossningar på klinik med medicinskt utbildad personal ökat markant sedan 2010, likaså tillgången och användningen av vård under graviditeten. Detta belyser hur mödrahälsa inte enbart är beroende av sjukvård och medicinska lösningar. En ökad uppmärksamhet behövs även på bestämningsfaktorer. Speciellt relevanta för kvinnors sexuella och reproduktiv hälsa och rättigheter är ökad jämställdhet mellan könen, jämställdhet i hälsa med minskad fattigdom i fokus samt satsning på kvinnors och flickors utbildning, inklusive sexualundervisning. Tillgång till rent dricksvatten samt adekvata sanitets- och hygienåtgärder är exempel på preventiva åtgärder som behöver få större uppmärksamhet inom sektorn i syfte att förbättra människors hälsa.

För närvarande tillhandahåller Bangladeshs regering en tillfällig fristad för Rohingya-flyktingar från Myanmar och står inför en allt tyngre uppgift att agera på krisens massiva omfattning. Situationen kräver akut förstärkning och en ökning av tjänster för att möta kvinnors och flickors behov av sexuell och reproduktiv hälsa. Krisen sätter stor press på Bangladeshs underfinansierade hälsosystem.

När det gäller biståndseffektivitet har hälsosystemet avancerat mer än andra sektorer och den gemensamma mekanismen för dialog skapar möjligheter för Sverige att lyfta frågor om kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter. Under rapporteringsperioden har en insats avslutats och fyra nya avtal har undertecknats. Under 2018 har ambassaden sex pågående insatser i portföljen.

2.4.1 Mål 4.1 Minskad dödlighet bland barn under fem år

Utveckling mot strategimålet

Utvecklingen mot strategimålet går delvis i önskvärd riktning. Bangladesh fortsätter att visa framsteg när det gäller att förbättra barnhälsa och uppnådde år 2015 FN:s Millennieutmål 4 för att minska dödligheten bland barn under fem år med två tredjedelar. Samtidigt som barndödligheten har minskat generellt kvarstår ojämlikheter bland befolkningen. Dödligheten under fem år är 86/1000 för den fattigaste femtedelen medan motsvarande siffra för den rikaste femtedelen är endast 43/1000. De geografiska skillnaderna är oförändrade och barndödligheten fortsätter att vara högre på landsbygden än i städerna.

De risker som utmanar hälsosystemets effektivitet är fortsatt höga nivåer av spädbarnsdödlighet samt undernäring. Spädbarnsdödlighet utgör mer än hälften av alla dödsfall för barn under fem år och har inte minskat avsevärt under de senaste fem åren, trots framsteg inom barnhälsa och förståelse för vikten av hygien och sanitet. Fler än 46 procent av barn under fem år är underviktiga. Skillnader i barns hälsa och näringsstatus är nära förknippade med ojämlikheter i inkomst, tillgången till god näringskvalitet, utbildning och hälsovård. Till exempel är över hälften av undernärda barn i Bangladesh även bland de fattigaste.

Portföljnivå

Insatsportföljens genomförande går enligt plan.. Det är främst tre insatser som fokuserar på att ha en direkt inverkan på spädbarnsdödligheten. Sverige fortsätter att stödja iccdr,b för innovativ forskning och kostnadseffektiva lösningar inom området för barnhälsa och nutrition. Barnmorskeprogrammet är en integrerad del av den nationella hälsostrategin och avser att stärka hälsosystemet med medicinskt utbildad personal vid varje barns födelse.

Insatsnivå

⁴ VAW Survey 2015

Genom stöd till Barnmorskeprogrammet har UNFPA och Hälsoministeriet lyckats nå konkreta resultat i att påverka hälsosystemets kapacitet att leverera mödra- och barnhälsovård av god kvalitet. Det svenska stödet har bidragit till en nationell reglering för den nya barnmorskeprofessionen i Bangladesh, att en barnmorskerutbildning har introducerats i enlighet med internationell standard och att det nationella barnmorskeförbundet har stärkts. Sedan programmet startade 2013 har 5 000 barnmorskor utexaminerats men det nationella målet på ca 21 000 utexaminerade barnmorskor år 2020 förblir en utmaning.

Genom stödet till icddr,b har forskning om undernäring hos barn och mödrar bidragit till att utveckla innovativa nutritionsåtgärder baserade på lokalt tillgängliga ingredienser, samt behandlingar för att förhindra störningar i barnens utveckling och att hantera mödrars undernäring. Kostnadseffektiva lösningar för att reducera spädbarnsdödligheten har också utvecklats och därmed har kapaciteten för att hantera och lösa nationella problem med barn- och mödrahälsa stärkts.

2.4.2 Mål 4.2 Fler kvinnor har tillgång till god mödrahälsovård

Utveckling mot strategimålet

Utvecklingen mot strategimålet bedöms inte gå i önskvärd riktning. Rapporten ”Maternal Mortality and Health Care Survey 2016” visar att nivåerna på mödradödligheten är oförändrade sedan 2010. Risken att dö i samband med en graviditet i Bangladesh ligger på 196/100 000, jämfört med uppskattningen år 2010 på 194/100 000. Regeringen har hittills varit svag i att reagera på denna trend och det kan bli svårt för Bangladesh att nå målet i hälsosektorplanen om 105/100 000 år 2022 samt SDG-målet att minska mödradödligheten till 70/100 000 år 2030. Hälsoministeriet och den privata sektorn har dock varit framgångsrika i att utveckla tillgången till förlossningsvård och institutionella födslar har ökat från 29 procent under 2010 till 46 procent under 2016. Hälsoministeriet har också varit framgångsrikt i att bygga ut mödrahälsovården och antalet kvinnor som genomför hälsokontroller under och efter graviditeten har ökat markant från 19 procent under 2010 till 43 procent år 2016. En del av utmaningarna ligger i att utrusta hälsofaciliteter på landsbygden med utbildad personal och mediciner, ökad tillgång till preventivmedel samt att öka informationen om hur viktigt det är att få mödravård under och efter förlossningar. Framsteg på andra områden som har bäring på kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter, det vill säga jämställdhet, fattigdomsminskning samt utbildning, är avgörande för att vända trenden med mödradödlighetens stagnerade nivåer.

Portföljnivå

Sidas bedömning av insatsportföljens genomförande går enligt plan. Den övergripande utvecklingen av portföljens resultat bedöms fortfarande som relevant för att bidra till genomförandet av strategimålet. Risker som noteras är kopplade till Bangladeshs kapacitet att nå de mål om mödrahälsa som anges i hälsosektorplanen 2017-2022.

Insatsnivå

Under perioden 2011 – 2017 (förlängt till juni 2018) har Sverige, tillsammans med andra givare, gett stöd för genomförandet av det tredje hälsosektorprogrammet, HPNSDP, genom den givargemensamma fonden som administreras av Världsbanken. Målen i programmet motsvarar de nationella prioriteringarna och fokuserar på mödra- och barnhälsa. Resultaten som redovisats 2017 är i allmänhet i linje med de uppsatta målen och genom programmet har bland annat följande resultat uppnåtts: ökat antal institutionella födslar, ökad användning av mödrahälsovård under och efter graviditeter samt ökad tillgång till familjeplanering.

34 083 institutionella födselar rapporterades från projektet “Urban Primary Health Care Service Delivery Project” (UPHCSDP) från januari till december 2016, varav normala födselar stod för 65 procent och kejsarsnitt för 35 procent. Andelen kejsarsnitt av de totala institutionella födslarna i urbana områden är fortfarande hög.

2.4.3 Mål 4.3 Ökat antal människor har tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

Utveckling mot strategimålet

Utvecklingen mot strategimålet bedöms gå i delvis önskvärd riktning. I Bangladesh är sexuell och reproduktiv hälsa reglerad i nationell lagstiftning och genom ratificering av internationella fördrag. Kännedom om rättigheter och tillgång till hälsoinstitutioner är dock begränsad bland de kvinnor och män som lever i fattigdom och i marginaliserade områden. Kvinnor möter fortfarande hinder för att få tillgång till sexuell och reproduktiv hälsovård. Ungdomar är en särskilt utsatt grupp som står inför problem med att få tillgång till sexuell och reproduktiv hälsovård och information. Utöver detta hindras deras tillgång och rättigheter till tjänster oftare av människors uppfattningar och attityder. Under de senaste åren har användningen av preventivmedel stagnerat och andelen barnäktenskap och ungdomsfertilitet är fortfarande mycket hög.

Utvecklingen för kvinnors sexuella hälsa och rättigheter är oroväckande. Antalet osäkra aborter har ökat markant från 2 procent år 2010 till 15 procent år 2016. Osäkra aborter är också en växande orsak till mödradödligheten. Organisationer ur civilsamhället som arbetar med hälsotjänster uttrycker även allvarlig oro över effekterna av Mexico City Policy för kvinnors hälsa i Bangladesh, speciellt kvinnor som lever i fattigdom.

Transgenderpersoner fick officiellt erkännande som ett tredje kön i Bangladesh år 2013.

Transpersoners könsidentitet är dock inte allmänt accepterad, vilket inom hälsosektorn innebär ökad diskriminering vad gäller tillgång till sexuell hälsovård.

Portföljnivå

Sida bedömer att insatsportföljens genomförande delvis går enligt plan. Portföljens resultat i förhållande till målen i strategin är delvis på rätt väg. Den gemensamma mekanismen för dialog mellan givare och hälsoministeriet ökar möjligheten för Sverige, främst i samarbete med Nederländerna, Kanada och UNFPA att påverka utvecklingen. Kvinnors och transpersoners sexuella rättigheter är dock bland de mest betydande utmaningarna för genomförandet av portföljen och för hälsosektorn.

Insatsnivå

SRHR konsortiet RHSTEP utförde 18 656 aborter eller menstruationsregleringar (MR) under rapporteringsperioden. Efterfrågan på kirurgiska MR-tjänster minskar på grund av införandet av medicinsk MR i Bangladesh. Det innebär att apotek säljer abortläkemedel utan rådgivning vilket har lett till ökat antal kvinnor som lider av komplikationer efter en medicinsk abort. RHSTEP levererade också 52 858 familjeplaneringsmetoder och utbildade 303 hälsopersonal i menstruationsreglering och sexuell och reproduktiv hälsa under rapporteringsperioden.

Det svenska stödet till Urban Primary Health Care Service Delivery (UPHCSDP) omfattade cirka 7,5 miljoner personer i tio städer med fokus på fattiga kvinnor och män i urbana områden. 79 procent av servicekontakterna utgjordes av kvinnor och cirka 34 procent av tjänster var för innehavare av så kallade röda kort som innebär gratis hälsovård. Tjänsterna inkluderar primärhälsovård, främst mödra-

och barnhälsovård samt familjeplanering. Det inkluderar även tjänster som inriktas specifikt till ungdomar. Sammanlagt 397 712 klienter fick moderna preventivmedel både från primärvården och från satellitkliniker. Kännedomen om långverkande och permanenta metoder (LAPM) är ganska låg och endast 5 099 par fick LAPM. 19 145 ungdomar besökte faciliteterna och fick rådgivning samt behandling.

2.4.4 Mål 4.4 Bättre tillgång till hållbara och motståndskraftiga samhällstjänster för vatten, sanitet och hygien

Utveckling mot strategimålet

Sida bedömer att utvecklingen mot strategimålet delvis går i önskvärd riktning. Även om Bangladesh har gjort framsteg för att nå sitt mål om allmän tillgång till bättre vattenförsörjnings- och sanitetsanläggningar står landet inför stora utmaningar när det gäller säker och hållbar vattenförsörjning, sanitet och hygien. Trots framstegen när det gäller att reducera andelen öppen defekation till 1 procent är nuvarande andelen förbättrad sanitet 61 procent och växer endast med 1,1 procent per år. Även om endast 2 procent av befolkningen saknar tillgång till en förbättrad dricksvattenkälla, saknar 65 procent av befolkningen tillgång till dricksvatten som är fri från arsenik och mikrobiell förorening. Kemisk förorening av dricksvatten innebär inte bara arsenik utan inkluderar salt, mangan och järn. Mikrobiell förorening av dricksvatten förvärras av hög befolkningstäthet och av naturkatastrofer.

Portföljnivå

Sida bedömer att insatsportföljens genomförande går enligt plan. Det svenska stödet är avsett att minska lidande och sårbarhet hos människor som bor i urbana slumområden genom att säkerställa tillgången till säkert dricksvatten, förbättrad hygien och sund hygienpraxis. I samarbete med WaterAid prioriterades den fattiga befolkningen i städerna.

Insatsnivå

Sveriges stöd till WaterAid avslutades 2017 med följande resultat: (1) Behovet av illegala vattenanslutningar har minskat från 33 procent till 1,7 procent hos målgruppen urbana fattiga. (2) Användningen av säkert dricksvatten ökade från 90,5 procent till 99,9 procent hos målgruppen urbana fattiga. (3) Användningen av hygieniska latriner hos målgruppen urbana fattiga ökade från 8 procent till 81 procent med särskild inriktning på kvinnor och rörelsehindrade.

3 Implikationer för det fortsatta strategigenomförandet

De akuta behoven för flyktingarna och befolkningen i Cox's Bazar har inneburit stora humanitära insatser från Sverige och aktivt deltagande från ambassaden. Detta innebär också ett ökat ansvar från ambassaden som följer upp och för en dialog om de olika insatserna, i första hand i samarbete med Sidas humanitära enhet. Resurstättning för arbetet under året kommer att prioriteras.

Parallellt ser ambassaden också att kopplingen mellan det humanitära och det långsiktiga utvecklingssamarbetet ska prioriteras och utvecklas. Flertalet av de humanitära insatserna för flyktingarna och lokalsamhällena i Cox's Bazar kan sannolikt göras om till utvecklingsinsatser på medellång sikt. Detta är möjligt inom ramen för strategin och utvecklingsinsatser är betydligt mer kostnadseffektiva och skapar en helt annan hållbarhet. Ambassaden ser möjligheter till detta inom miljöområdet, exempelvis återskogning och innovativa lösningar för rent vatten och bättre sanitet.

Ytterligare analyser av behov och möjligheter samt samordning med övriga aktörer är nödvändigt för eventuella beslut om stöd till nya insatser.

Den politiska viljan hos Bangladeshs regering att möta denna ambition ser aningen ljusare ut i skrivande stund än under hösten 2017 och vissa öppningar till arbete med mer långsiktiga utvecklingsinsatser kan vara möjliga. En förbättrad politisk dialog mellan givarsamfundet och Bangladesh behövs för att skapa rimliga förutsättningar för flyktingarna liksom för lokalsamhällena i Cox's Bazar.

När det gäller den finansiella fördelningen mellan sektorerna har hälsosektorn fortfarande den största budgetposten. Nya planerade insatser inom resultatområde 2 Privatsektorutveckling, samt resultatområde 3 Miljö och klimat, förväntas dock bidra till en jämnare balans mellan sektorerna. Då mödradödligheten inte minskat i Bangladesh sedan 2010 behöver ambassaden driva en fördjupad dialog om kvinnors sexuella och reproduktiva rättigheter. Detta kommer att göras i dialog med Hälsoministeriet, andra givare inom hälsosektorn och då mänskliga rättigheter lyfts på seminarier, konferenser eller med organisationer från det civila samhället. Dialogen bör även ske på diplomatisk nivå genom svenska ambassadören.

Under 2018 genomförs en multidimensionell fattigdomsanalys av ambassadens olika insatser. Den ska fungera som ett underlag till en fördjupad strategirapportering 2019, men blir också ett viktig utgångspunkt för beslut om omprioriteringar under året samt eventuella justeringar.

Bangladesh är ett av fem länder som av regeringen utsetts till pilotland för att undersöka möjligheterna att gå från långsiktigt utvecklingssamarbete till bredare relationer. De senaste två åren har ambassaden utvecklat idéerna och insatserna för ett bredare samarbete med gott stöd från UD och andra departement. En plan har tagits fram som under året uppdaterats i god dialog med olika aktörer i Sverige och i Bangladesh. Hållbara handelsrelationer, utbyte mellan forskningsinstitutioner, myndighetssamarbete och aktiviteter inom textilbranschen med fokus på jämställdhet är några av områdena som kan utvecklas framöver. Biståndet kan i denna del fungera katalytiskt för att skapa nätverk och återge vad den samlade svenska resursbasen har att erbjuda. Kapacitetsutveckling av institutioner och myndigheter kan bereda väg för långsiktiga relationer inom de nämnda områdena. Några av de viktiga svenska aktörerna som redan är engagerade är Svenska institutet, Business Sweden och Kammarkollegiet samt Statistiska Centralbyrån.

Med anledning av det minskade demokratiutrymmet, och i synnerhet yttrandefrihet som hotas av den föreslagna nya lagen kring digital publicering, "Digital Security Act", är det naturligt att ambassaden driver frågor för att motverka trenden. Likaså ska ambassaden intensifiera arbetet med anti-korruption genom dialog och fördjupad uppföljning med relevanta aktörer. Här ska också kompetensen stärkas hos de anställda.

P6 Annex to Strategy Report 2017 for Bangladesh 2014-2020

All data in report is per December 31, 2017

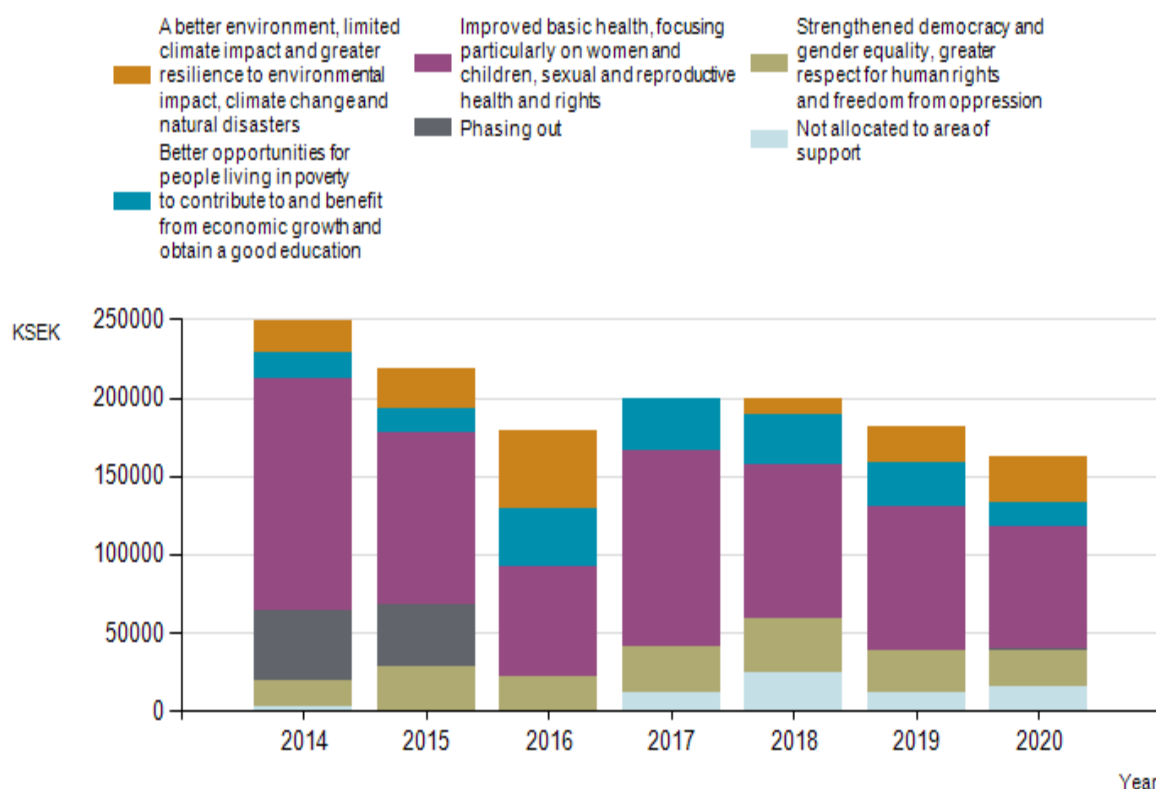
Annual Strategy Amount 2017: 229 000 KSEK

Total Strategy Outcome 2017: 157 466 KSEK

Table 1. Financial Overview 2017 per Area of Support/Objective in Strategy

Stödområde	Mål	Utbetalat 2017
Areas of Support	Objective	Outcome 2017 (KSEK)
Total		157 466
Strengthened democracy and gender equality, greater respect for human rights and freedom from oppression	Enhanced capacity to practise democratic governance, with a focus on transparency and combating corruption	603
	Enhanced capacity of civil society to work towards greater accountability and contribute to knowledge about democracy, gender equality (including violence against women), and human rights	28 279
	Total	28 882
Better opportunities for people living in poverty to contribute to and benefit from economic growth and obtain a good education	Greater opportunities for women to participate on the labour market	22 887
	Improved dialogue between social partners the labour market	11 000
	Total	33 887
A better environment, limited climate impact and greater resilience to environmental impact, climate change and natural disasters	Greater resilience and flexibility to deal with climate change, environmental impacts and natural disasters in vulnerable areas, including improved disaster management systems	-41 653
	Total	-41 653
Improved basic health, focusing particularly on women and children, sexual and reproductive health and rights	Reduced mortality in children under the age of 5	30 816
	More women with access to good maternal health care	28 878
	More people with access to sexual and reproductive health and rights	42 328
	Better access to sustainable and resilient community water, sanitation and hygiene services	22 827
	Total	124 850
Not allocated to area of support	Not allocated to result	11 500
	Total	11 500
Phasing out	Phasing out	0
	Total	0

Table 2. Agreed Amounts per Area of Support for the Strategy Period

Information on area of support/objective in strategies was phased into Sida's systems starting 2012, but is incomplete up to 2015. This relates only to system generated data. Sidas contributions have always been assessed in relation to decided strategies incl. areas of support and objective (and previously areas and subareas). Correct information on division per area of support for 2015 and earlier is available in the previous strategy reports.

Table 3. Outcome on all appropriations in the selected country/region (incl. country allocation)

Anslagspost	Utfall 2017 (KSEK)	Avtalad bemyndiganderam (KSEK)
Appropriation	Outcome 2017 (KSEK)	Agreed frame of Outstanding commitments (KSEK)
101 Humanitära insatser (7 1:1.1)	123 797	4 935
103 Stöd genom svenska organisationer i det civila samh (7 1:1.5)	44 928	11 400
104 Asien (7 1:1.6)	157 466	591 596
Total	326 191	607 931

The first three digits is a Sida-internal code. The numbers in brackets after the title is the appropriation number in the Swedish state budget, for example (7 1:1.6) is expenditure area 7, appropriation area 1:1, appropriation 6 = Asia. Appropriations 30, 31 and 33 are managed by the MFA and administered by Sida.